Ikki eitt orð um Skálafjall

Magnus Petersen vil ikki hoyra um skipið Skálafjall, tí hann er eisini ákærdur fyri svik í tí málinum

Magnus Petersen, advokatur, var løgfrøðiligi ráðgevin hjá reiðarínum Heygum, tá Heygadrangur varð bygdur. Magnus skrivaði brøvini fyri reiðaríið og var við á øllum fundum. Hann avnoktar, at hann eisini var fíggjarligur ráðgevi.

Tá hann mikudagin varð avhoyrdur, læt hann rættin vita, at hann kendi viðurskiftini hjá nógvum føroyskum reiðaríum, sum hava bygt skip.

Ákæran kom undir avhoyringini inn á, nær eginpeningurin átti at verða váttaður. Um tað var, tá byggilánið skuldi undirskrivast ella til aðrar tíðir. Magnus vildi vera við, at í fleiri førum útvegaðu reiðaríini sær ikki váttanina, fyrr enn skipið var líðugt til avhendingar.

Í tí orðadráttinum kom ákæran fram við einum skjali viðvíkjandi Skálafjalli.

Tá bleiv Magnus sintur.

– Eg úttali meg ikki um Skaálfjall, tú fært einki svar, tí eg eri ákærdur í tí málinum. Tað eru tiggju onnur skip, sum eg kann svara uppá, segði Magnus Petersen.

Magnus var eisini løgfrøðiligi ráðgevin hjá reiðarínum, sum læt Skálafjall byggja. Magnus Petersen, Óli Zachariassen og reiðarin Jørgen Bech eru allir ákærdir fyri svik ímóti landsstýrinum og Skipskreditgrunninum í sambandi við fíggingina av hesum skipi.

randi

Kanna onnur skip

Politiið arbeiðir frá morgni til myrkurs við at kanna fíggjarligu viðurskiftini í fleiri av skipunum, sum bygd vórðu í Føroyum í 1980 árunum.

Á fundinum í landsrættinum í gjár varð upplýst, at tvey skip, ið nú verða kannað, eru Vestlart hjá P/F Sólsker á Eiði og Svein Ólafsson hjá P/F Tridrangi í Vági.

Ikki varð upplýst, hvørji onnur skip verða kannað.

Næsta skipið, ið kemur fyri, er Skálafjall. Haraftrat er skuldseting reist móti teimum, sum bygdu Saturn 3.

Vildu hava pengarnar

Sambært Óla Zachariassen læt Skála Skipasmiðja ikki heilt standa til, tá eingir pengar komu til skipasmiðjuna frá reiðarínum Heygum.

Skipasmiðjan rykti munnliga eftir pengunum. Í 1987 skuldu tvey gjøld verið komin, men skipasmiðjan fekk ongar pengar.

– Fyrst fingu vit at vita, at pengarnir vóru bundnir í Vágakletti (sum reiðaríið stríddust við at selja, bl.kv.), síðan varð sagt, at tað tók sína tíð at avgreiða, síðan at Føroya Banki hevði lagt hald á pengarnar, men til endans fingu vit at vita at tað bleiv ikki ein króna til avlops frá søluni av Vágakletti, segði Óli Zachariassen.

Løgmaður leggur kortini á borðið

-Landsstýrið metir, at málið um siglingina hjá "Acadian Searcher" við seismikútgerð á føroyskum øki í sjálvum sær er greitt og leggur dent á, at marknaðarsamráðingarnar, ið byrja aftur í London í oktober, verða førdar uttan órógv frá einum máli sum hesum stendur m.a. í frágreiðing, ið Marita Petersen, løgmaður nú almannakunnger.

Marita Petersen, løgmaður: -Her hava verið nógv misskiljingar í málinum, sum nú vónandi eru fignar upp á pláss

1.

Seinastu tíðina hevur almikið verið frammi í føroyskum fjølmiðlum um fremmand seismikkskip, ið danska sjóverjan hevur víst burtur av havøkjum nærhendis Føroyum.

Mál viðvíkjandi verjuni av donskum yvirvaldsrætti í Føroyum og havøkjunum um Føroyar eru ríkismál í tann mun, landsstýrið ikki við avtalu hevur tryggjað sær rætt til at vera uppií. Sum kunnugt er slík avtala í gildi um handhevjing av fiskivinnulóggávuni á føroyska fiskiøkinum.

Málið um nevndu seismisku kanningarskip er sostatt á byrgd ríkismyndugleikanna.

Landsstýrið hevur sjálvsagt fylgt við í málinum so væl sum til ber, og verður her roynt at greiða frá málinum sæð úr landsstýrisins sjónarhorni.

2. Løgfrøðin í málinum

– Til tess at skilja, hvat ið er hent í málinum, er avgerandi neyðugt at skilja ímillum tey ymisku havøkini undir føroyskum/donskum yvirvaldi.

– Innan fyri **sjómarkið**, ið er tríggjar fjórðingar, er vanlig føroysk lóggáva galdandi.

– Innan fyri **fiskimarkið**, t.e. inni á 200 fjórðinga **fiskiøkinum** (fiskerizonen), hava vit yvirvaldsrætt einans viðvíkjandi livandi tilfeinginum, fyrst og fremst fiskinum.

Sambært avtalu millum danska og bretska uttanríkisráðið frá des. 1977 er fiskimarkið miðlinjan, men orsakað av ósemju um, frá hvørjum støðum markið skal roknast, eru trý øki, har báðir partar kanna sær fiskiøki. Slík øki, har krøvini um skarast, verða ofta nevnd »gráar leiðir«.

– Innan fyri **landgrunsmarkið**, t.e. inni á **landgrunsøkinum**, ið vit kanna okkum út á 200 fjórðingar – og longur, har vit halda, at framhaldið av landinum undir sjónum fer út um 200 fjórðingar, hava Danmark/Føroyar yvirvaldsrætt til tilfeingið í og undir havbotninum, t.e. fyrst og fremst til ráevnini í undirgrundini.

Á økinum millum Bretlands og Føroya hava avikavíst Danmark og Bretland verið varin og hava fyribils hvør á sær sett landgrunsøki út á eina »trappuformaða« linju, ið ongastaðni kemur heilt út á miðlinjuna, og sum ikki fevnir um havbotnin í omanfyri umrøddu »gráu leiðum«.

Tað finst sostatt millum føroyska og bretska landgrunsøkið ein geiri, ið hvørgin parturin tilskilar sær yvirvaldsrætt til, havbotninum og undirgrundini viðvíkjandi. Slík øki, har hvørgin parturin í einum trætu útinnir yvirvaldsrætt, verða ofta nevnd »hvít øki«.

Í **búskaparøkinum** (Exclusive Economic Zone, EEZ), kunnu strandalond útinna yvirvald á øllum tilfeingi, bæði í sjónum og í og undir havbotninum. Tað kann røkka út á 200 fjórðingar. Danmark hevur, eins og Bretland, ikki lýst nakað búskaparøki, heldur ikki rundan um Føroyar. Føroyar hava sostatt ikki nakað búskaparøki, men kunnu herí løggeva og umsita fiskatilfeingið á fiskiøkinum og landgrunstilfeingið á landgrunsøkinum.

3. Hendingarnar á havinum

Sambært frágreiðing frá verjuskipinum »Hvidbjørnen« til Færøernes Kommando tann 27. august, ið landsstýrið hevur avrit av, hevur »Hvidbjørnen« sæð »Acadian Searcher« umleið

Framhald á síðu 14

TV3

Friggjadagur 10. sept.
12.30 Paradise Beach
13.00 Arsenal Stadium Mystery
14.35 Young Riders
15.30 Herman's Head
15.55 Tíðindi
16.00 Barnaletan hjá Skurt
17.00 Dinosaurarnir
17.25 Tíðindi
17.30 Amazing Stories
18.00 Grannar
18.30 Paradise Beach
19.00 Die Hard
21.20 Tíðindi
21.25 Carol Burnett Show
22.20 Tíðindi
22.25 Terminal Choice
0.15 Liðugt

Leygardagur 11. sept.
7.00 Barnaletan hjá Skurt
15.30 Land of the Giants
16.25 100 Lives of Black Jack Savage
17.20 Tíðindi
17.25 Cheetah
19.00 Tað okenda
20.00 Miami Vice
20.55 Tíðindi
21.00 Tennis: US Open
0.00 Liðugt

Sunnudagur 12. sept.
7.00 Barnaletan hjá Skurt
15.40 Matine: Åse-Nisse og det store kaoset
17.00 Önskebrønnen
18.00 Tíðindi
18.05 Murder, She Wrote
19.00 Casualities of War
20.55 Tíðindi
21.00 Tennis: US Open
0.00 Liðugt

Mánadagur 13. sept.
12.25 Paradise Beach
12.55 Hawk the Slayer
14.35 Young Riders
15.30 Herman's Head
15.55 Tíðindi
16.00 Barnaletan hjá Skurt
17.00 Dinosaurarnir
17.30 Tíðindi
17.35 Saved by the Bell
18.00 Grannar
18.30 Paradise Beach
19.00 La Kamera Gå
20.00 På Tide

Týsdagur 14. sept.
12.45 Paradise Beach
13.15 Heart of a Child
14.35 Young Riders
15.30 Herman's Head
15.55 Tíðindi
16.00 Barnaletan hjá Skurt
17.00 Dinosaurarnir
17.30 Tíðindi
17.35 Saved by the Bell
18.00 Grannar
18.30 Paradise Beach
19.00 Alarmen går
20.00 På Tide
21.00 Tíðindi
21.05 Married with Children
21.35 NFL – am. fótbóltur
22.35 Tíðindi
22.40 The Las Hard Men
0.35 Liðugt

Mikudagur 15. sept.
12.10 Paradise Beach
12.40 The Gypsy & The Gentleman
14.35 Young Riders
15.30 Herman's Head
15.55 Tíðindi
16.00 Barnaletan hjá Skurt
17.00 Dinosaurarnir
17.30 Tíðindi
17.35 Saved by the Bell
18.00 Grannar
18.30 Paradise Beach
19.00 Tap
21.00 Tíðindi
21.05 Miami Vice
22.00 Home Improvement
22.30 Tíðindi
22.35 Top of the Hill
23.30 Equal Justice
0.30 Liðugt

Hósdagur 16. sept.
12.30 Paradise Beach
13.00 Final Programme
14.35 Young Riders
15.30 Herman's Head
15.55 Tíðindi
16.00 Barnaletan hjá Skurt
17.00 Dinosaurarnir
17.30 Tíðindi
17.35 Saved by the Bell
18.00 Grannar
18.30 Paradise Beach

19.00 In the Heat of the Night
19.55 Tíðindi
20.00 Eftirlýstur
21.00 Matrix

21.55 Dreamon
22.25 Tíðindi
22.30 Scard of Dracula
0.15 Liðugt

Sjónvarp Føroya

Friggjadagur 10. sept.
19.00 Barnaletan
19.30 Eerie Indiana 2:10 (ft)
20.00 Dagur og vika
20.30 Øðrvísi fólk
20.55 Eiturkoppar

21.50 Stir Crazy – am. filmur
23.40 Putturkamarið
0.30 Liðugt

Leygardagur 11. sept.
16.10 Teir góðu gomlu
17.00 Robert Palmer
18.00 Disney teknifilmar (ft)
18.30 Systkinabørnini hjá Kevin 1:5 (ft)
19.00 Okkara leta
20.00 Grannar okkara
20.40 Sirkus
21.10 Tað svarta gullið 4:8
22.00 Tann besti – am. filmur
0.20 Liðugt

Sunnudagur 12. sept.
14.00 Roseanne
14.40 Ótrúskapur – en. filmur
16.15 Gudstænasta
17.25 Fýra menn og Mozart
18.00 Dýrasýning í Roskilde
18.40 Dinosaurarnir
19.05 Genturvilja hava tað stuttligt – am. filmur
20.30 Bjørn Borg
20.55 Andakt
21.05 Clarissa – 4:4 (ft)
22.00 Ítróttur – lagt til rættis: L. Hansen
22.40 Hvussu eru systkin?
23.25 Liðugt

Týsdagur 14. sept.
19.10 Tíðindi fyri deyv
19.20 Barnasendingin
20.00 Dagur og vika
20.30 Harra Malla ler fra
20.55 Roseanne
21.20 Rokin
21.50 Ein einfeld søga – it. filmur
23.20 Liðugt

Hósdagur 16. sept.
19.00 Í loganna skugga
20.00 Dagur og vika
20.30 Eldorado
21.00 Beinini upp í loft 3:7
21.50 Kalt kríggj 2:2
12.00 Brainstorm

23.30 Danmark í kríggi: KZ-fangi nr. 60835 3:3
23.45 Liðugt

Útvarp Føroya

Fastar sendingar gerandisdagar:
07.15 Tíðindi
07.17 Morgunlestur
07.30 Tíðindi
07.35 Summarmorgun
08.00 Tíðindi
08.05 Summarmorgun
09.00 Tíðindi
09.05 Morgunlestur
09.15 Dagsins tónar
10.00 Tíðindi
10.05 Fimleikatíman
10.10 Lurtararnir og vit Maltraðurin
11.00 Tíðindi
11.30 Undir døgurða
12.00 Tíðindi
12.01 Middagstónleikur
12.15 Veðurtíðindi, skrá og valuti
12.20 Tíðindi og kunngerðir
12.35 Døgurðatónleikur
13.00 Veðurtíðindi

17.00 Tíðindi
18.25 Veðurtíðindi og skrá
18.30 Tíðindi
20.00 Tíðindi

Friggjadagur 10. sept.
9.30 Fólk í andgletti – 3. partur
11.01 Undir døgurða
17.05 Vikuskiftið
18.00 Friggjakvøldstónar
19.00 Norðurlond í dag
19.30 Beatbox 328

Leygardagur 11. sept.
8.05 Millum átta og níggju
9.30 Barnautvarpið (e)
11.01 Norðurlond í dag (e)
13.01 Vikan ið fer
14.00 Vikuskiftið (e)
15.00 Menuettin
18.40 Ítróttatíðindi
19.00 V4-dráttur
19.05 Miriam Makeba: 3. partur av tjóðmynd, sum Marianna Debes Dahl leggur til rættis

20.00 Suggan
21.00 Gamlamannadansur
21.50 Hetta heilaga evangelið skrivar
22.00 Tíðindi
22.10 Náttarravnarnir
24.00 Veðurtíðindi

Sunnudagur 12. sept.
10.00 Tíðindi
10.05 Barnautvarpið
10.30 Sunnumorgun
11.00 Gudstænasta í SakSunar kirkju. Martin Restorff Jacobsen, prestur, prædikar
12.10 Middagskonsert
12.45 Engelbert Humperdinck syngur
13.10 Bankagildið – Stuttsøga eftir Fritjof Nilsson Piraten – Óskar Hermansson týddi og hann lesur sjálvur
13.40 »Fram, stígum føroyingar fremmi« – Hans Jacob Højgaard og tey føroysku vísu og kvæðaløgini. Janus Mohr leggur til rættis
14.00 Tíðindi
14.15 Kvæðuljómar
15.15 Frásøgn frá fótbóltsdystum
17.00 Kvæðuljómar
17.45 Poppkvørnin
18.30 Tíðindi
18.40 Ítróttatíðindi
19.00 Veðurtíðindi

Mánadagur 13. sept.
9.30 Barnautvarpið (e)
11.01 Miriam Makeba (e)
18.00 »Svensktoppar, dagferðir« Norðurlendskur tónleikur
19.00 Teyungu

Týsdagur 14. sept.
9.30 Bankagildið (e)
11.01 Teyungu (e)
18.00 Barnautvarpið
19.00 Føroyar í dag
19.30 Nocturne

Mikudagur 15. sept.
9.30 Føroyar í dag (e)
10.10 Kvæðuljómar til sjófólkið
18.00 Bruce Springsteen – fyrra sending. Tónleikasending sum Jákup Magnussen skipar fyri
19.00 Heimurin í dag
19.30 Countrytónar

Hósdagur 16. sept.
9.30 Heimurin í dag
11.01 Undir døgurða
18.00 Barnautvarpið
19.00 Fólk í andgletti – Einar Joensen lesur skaldsøgu eftir Johan Bojer. Hans Thomsen týddi. 4. partur
19.30 Løg mær damer

Mintust til haldaragjaldið !

Framhald av síðu 3

triggjar fjórðingar inni á føroyskum **landgrunsøki**. Skiparin á »Hvidbjørnen« hevur frá skiparanum á »Acadian Searcher« fingið ta frágreiðing, at hann ikki fór at skjóta, fyrrenn hann kom tvørtur um markið á veg út av føroyskum landgrunsøki. Skiparin á »Hvidbjørnen« sigur í hesi frágreiðing einki um, at hann hevur teknisk ella onnur prógv um, at skiparin á kanningarskipinum ikki segði satt.

– Eftir at hava verið í samband við myndugleikarnar í Keypmannahavn, rekur »Hvidbjørnen« »Acadian Searcher« út, ikki bert úr landgrunsøkinum, ið hann tá longu var farin úr, men út úr **fiskiøkinum.**

Sambært skiparanum á »Hvidbjørnen« greiðir skiparin á »Acadian Searcher« frá, at hann ger kanningarnar við loyvi frá bretska handils- og ídnaðarmálaráðnum.

Týskvøldið tann 31. aug. sær »Hvidbjørnen« aftur tvey seismisk kanningarskip, »Auralia« og »Nordic Explorer« innan fyri óumstridda **fiskimarkið**, men uttan fyri **landgrunsmarkið**. Eisini her sigur eitt umboð fyri bretska oljufelagið BP, at teir hava bretskt loyvi. »Hvidbjørnen« rekur skipini út um fiskimarið (inn á gráu leiðina, hagar skipini vóru á veg).

4. Myndugleikaviðgerð málsins

– Myndugleikarnir, ið eiga at viðgera slík mál, eru ríkismyndugleikarnir, fyrst og fremst uttanríkisráðið í samvinnu við verjumálaráðið. Landsstýrið harmast um, at tað tók so langa tíð, áðrenn uttanríkisráðið setti seg í samband við bretskar myndugleikar til tess at fáa greiði á málinum. Landsstýrið hevur skilt, at viðgerðin hjá uttanríkisráðnum varð tarnað av tørvandi upplýsingum frá verjumálaráðnum.

– Her kann landsstýrið leggja afturat, at tá ið leiðarin fyri samráðingarnevndina um markið við bretar tann 30. aug. bað um, saman við leiðaranum á Jarðfrøðisavninum, at fáa høvi at hyggja at tí skjala- og korttilfari, sjóverjan hevði um málið, sýtti stjórin á Færøernes Kommando fyri hesum vísandi til formalia.

– Landsstýrinum er nú greitt, at tað undir samráðingum millum uttanríkisráðið og bretsku sendistovuna ið Keypmannahavn tykist vera funnin greiða á, hvat ið hent var, og semja gjørd um at taka hendingarnar til eftirtektar, samstundis sum undirstrikað varð, at hendingarnar ikki skuldu órógva næsta umfar av marknaðarsamráðingunum.

5. Týdningurin av tí, ið hent er

– Landsstýrið heldur, at við at koma uttan loyvi og ófrábøðað inn á føroyska landgrunsøkið við seismiskari útgerð afturúr skipi sínum, hevur skiparin á »Acadian Searcher« givið donsku sjóverjuni góða grund at halda, at hann gjørdi ólógligar kanningar av føroysku undirgrundini.

Eftir upplýsingum frá sakkønum, ið landsstýrið hevur verið í sambandi við, verður tað at draga seismiska útgerð eftir sær vanliga ikki mett ólógligt, so leingi tað ikki verður skotið. Fer skipið at skjóta beint á markinum, men við allari útgerðini innanfyri, sum skilst av »Hvidbjørnen«, at tað gjørdi, er møguligt at fáa nakrar upptøkur av føroyskum havbotni út til hálvan teinin, útgerðin røkkur, men sambært serfrøðingunum eru tær uttastu upptøkurnar ikki nóg dygdargóðar til at vera brúkandi til vinnulig endamál.

Landsstýrið er kunnað um, at bretskir myndugleikar hava verið í sambandi við viðkomandi seismikkfelag, sum hevur vissað teir um, at tað ikki hevur gjørt seismiskar upptøkur av havbotninum innan fyri lýsta føroyska landgrunsmarkið.

– Tað, at viðkomandi seismikkfeløg siga seg hava arbeitt føroysku megin miðlinjuna við loyvi frá bretskum myndugleikum, hevur landsstýrið mett sera álvarsligt, bæði í sjálvum sær og vegna tær avleiðingar, henda framferð kundi fingið á marknaðarsamráðingarnar. Bretskir myndugleikar hava greitt avsannað, at teir hava givið slík loyvi uttan fyri tað økið, teir hava lýst sum landgrunsøki.

– Landsstýrið hevur fatað, at tað kann hava volt bretskum myndugleikum ampa, at danska sjóverjan við at reka skipini út úr tí partinum av fiskiøkinum, ið danska lýsingin frá 7. mai 1985 um føroyska landgrunsøkið ikki fevnir um, kann hava givið teimum ta fatan, at Danmark nú var farið at útinna landgrunsyvirvald uttan fyri lýsta økið. Landsstýrinum er upplýst, at eisini henda misfatan er rættað.

– Landsstýrið metir sostatt, at málið um siglingina hjá »Acadian Searcher« við seismikkútgerð á føroyskum øki í sjálvum sær er greitt.

– Landsstýriðh eldur tað vera gott, at sjóverjan í hesum máli hevur víst, at føroyska landgrunsmarkið verður væl eftiransað, og vónar, at sjóverjan fær so greiðar reglur at ganga eftir í framtíðini, at eingin fløkja spyrst burturúr, næstu ferð fremmand seismikkskip koma ov nær føroyskum landgrunsøki uttan loyvi ella fráboðan.

– Landsstýrið vónar, at arbeiðsgongdin í slíkum málum verður soleiðis, at allir avvarðandi stovnar verða kunnaðir beinanvegin og í minsta lagi eins væl og fjølmiðlarnir, og at teir kunnu samvinna um at avgreiða slík mál so skjótt og fakliga trygt sum kravt kann verða.

– Landsstýrið leggur dent á, at marknaðarsamráðingarnar, ið byrja aftur í London 6.-7. oktober, verða førdar uttan órógv frá einum máli sum hesum.

Í Tinganesi, 9. sept. 1993
Marita Petersen, løgmaður